

TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. liepos 16 d.*

Byloje C-126/08

dėl *Hof van Cassatie* (Belgija) 2008 m. vasario 26 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2008 m. kovo 25 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Distillerie Smeets Hasselt NV

prieš

Belgische Staat,

Louis De Vos,

Bollen, Mathay & Co. BVBA, Transterminal Logistics NV likvidatorę,

* Proceso kalba: olandų.

Daniel Van den Langenbergh,

Firma De Vos NV

ir

Belgische Staat

prieš

Bollen, Mathay & Co. BVBA, *Transterminal Logistics NV* likvidatorė,

ir

Louis De Vos

prieš

Belgische Staat,

I - 6812

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai K. Schiemann, J. Makarczyk (pranešėjas), P. Kūris ir L. Bay Larsen,

generalinė advokatė E. Sharpston,
kancleris R. Grass,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Distillerie Smeets Hasselt NV*, atstovaujamos *advocaat* J. Verbist,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos J.-C. Halleux,
- Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos S. Schönberg ir M. van Beek,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinės advokatės nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- ¹ Prašymas priimti prejudicinį sprendimą yra pateiktas dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307, toliau – Muitinės kodeksas), 217 straipsnio 1 dalies ir 221 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

- ² Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant, pirma, *Distillerie Smeets Hasselt NV* ir *Belgische Staat* (Belgijos valstybė), *L. De Vos, Bollen, Mathay & Co. BVBA, Transterminal Logistics NV* likvidatorės, *D. Van den Langenbergh* bei *Firma De Vos NV*, antra, *Belgische Staat* ir *Bollen, Mathay & Co. BVBA, Transterminal Logistics NV* likvidatorės, ir, trečia, *L. De Vos* ir *Belgische Staat* ginčą dėl paskesnio importo muitų išieškojimo.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

3 Muitinės kodekso 217 straipsnyje numatyta:

„1. Kiekvieną importo maito arba eksporto maito sumą, sudarančią skolą maitinei (toliau – „maito suma“), maitinė apskaičiuoja tuojau pat, kai gauna reikiamus duomenis, ir įregistruoja ją apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose (įtraukimas į apskaitą).

<...>

2. Valstybės narės nustato praktines maitų sumų įtraukimo į apskaitą procedūras. Tos procedūros gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar, įvertinusi skolos maitinei atsiradimo aplinkybes, maitinė yra tikra, kad minėtos pinigų sumos bus sumokėtos, ar ne.“

4 Remiantis šio kodekso 221 straipsnio 1 dalimi:

„Įtraukus maito sumą į apskaitą, apie ją taikant atitinkamas procedūras turi būti pranešama skolininkui.“

Nacionalinė teisė

5 Dėl muitų teisės pažeidimo mokėtinų importo arba eksporto muitų nustatymą ir pranešimą apie juos reglamentuoja Bendrojo muitų ir akcizų įstatymo (loi générale sur les douanes et accises), konsoliduoto 1977 m. liepos 18 d. Karaliaus dekretu (*Belgisch Staatsblad*, 1977 m. rugsėjo 21 d., p. 11425), patvirtinto 1978 m. liepos 6 d. Įstatymu dėl muitų ir akcizų (loi concernant les douanes et accises, *Belgisch Staatsblad*, 1978 m. rugpjūčio 12 d., p. 9013, toliau – LGDA), 267–272 straipsniai.

6 LGDA 267 straipsnyje nurodyta:

„Kai baudžiamosios veikos, apgavystės ar įstatymo pažeidimai nustatomi protokolais, šiuos dokumentus tuojau pat ir nedelsiant turi parengti bent jau du įgalioti asmenys, iš kurių vienas turi dirbti muitų ir akcizų tarnyboje arba būti jos įgaliotas.“

7 LGDA 268 straipsnyje nustatyta:

„Protokole turi būti trumpai ir tiksliai užfiksuotos nustatytos faktinės aplinkybės ir kaltinimų pagrindas, nurodant asmenis, profesijas, datą ir vietą bei laikantis 176 straipsnio nuostatų tame straipsnyje nurodytais konkrečiais atvejais.“

8 LGDA 270 straipsnyje numatyta:

„Per penkias dienas nuo 267 straipsnyje nurodyto protokolo surašymo originalas pateikiamas aukštesniajam protokolą surašiusio pareigūno vadovui, kad šis uždėtų vizą „ne varietur“, o pažeidėjams įteikiama šio protokolo kopija. Jeigu pažeidėjai atsisako priimti šį pranešimą arba yra nežinomi, pranešama tos savivaldybės, kurioje buvo nustatytas pažeidimas, merui arba jo pavaduotojui.“

9 LGDA 271 straipsnyje nurodyta:

„Iš pažeidėjo, kurio akivaizdoje buvo nustatytas pažeidimas, turi būti reikalaujama, kad jis dalyvautų surašant protokolą, ir, jei jis to pageidauja, gali pats pasirašyti protokolą ir tuoj pat gauti jo kopiją; jei pažeidėjas protokolo surašyme nedalyvauja, protokolo kopija jam išsiunčiama registruotu laišku.“

10 LGDA 272 straipsnyje nustatyta:

„Pareigūnų surašytų protokolų, susijusių su jų veiksmais ir jų pareigų vykdymu, atžvilgiu visa apimtimi taikoma teisingumo prezumpcija, jei neįrodoma, kad jie yra neteisingi; netikslumai, susiję ne su faktinėmis aplinkybėmis, o tik su teisės taikymu, nedaro protokolo mažiau veiksmingo, tačiau šaukime į teismą turi būti ištaisomi; jeigu protokolas buvo surašytas vieno pareigūno, toks protokolas savaime nebus laikomas įrodymu.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

- 11 Kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pagrindinė byla susijusi su apgaulingu muitinės formalumų atlikimu dėl etilo alkoholio siuntų, kurioms pagal atitinkamas Muitinės kodekso nuostatas taikoma laikinojo įvežimo perdirbti procedūra. Šios siuntos buvo keičiamos kitomis prekių siuntomis, konkrečiai kalbant, vandeniū, ir taip būdavo išvengiama šios muitinės procedūros.

- 12 2006 m. rugsėjo 26 d. Sprendimu *hof van beroep te Antwerpen* (Antverpeno apeliacinis teismas), be kita ko, įpareigojo *Distillerie Smeets Hasselt NV* ir L. De Vos solidariai sumokėti dėl šio pažeidimo nesumokėtus importo maito mokesčius.

- 13 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, kuriam dėl minėto sprendimo buvo pateiktas kasacinis skundas, *Distillerie Smeets Hasselt NV* visų pirma tvirtino, kad, atsižvelgiant į Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies ir 221 straipsnio 1 dalies nuostatas, apeliacinės instancijos teismas negalėjo nuspręsti, jog muitinės pareigūnų pagal taikytiną nacionalinę teisę surašytas pažeidimų protokolas yra „apskaitos registras“ arba „kita jam lygiavertė duomenų laikmena“ 217 straipsnio 1 dalies prasme.

- 14 Šiomis aplinkybėmis *Hof van Cassatie* (Kasacinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar (muitinės kodekso) 217 straipsnio 1 dalis ir 221 straipsnio 1 dalis turi būti suprantamos taip, kad <...> skolos muitinei įtraukimas į apskaitą gali būti teisėtai atliekamas ir įtraukiant atitinkamą (šią skolą sudarančią maito) sumą į protokolą, kurį pagal LGDA nuostatas surašo tyrimą vykdantys pareigūnai, o ne asmenys, turintys įgaliojimus šią sumą įtraukti į apskaitos registrus, ir ar toks protokolas gali būti laikomas

apskaitos registru arba bet kuria kita jam lygiaverte duomenų laikmena (šio kodekso) 217 straipsnio 1 dalies prasme?“

Dėl prejudicinio klausimo

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą

- 15 Europos Bendrijų Komisija ginčija prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumą nurodydama, kad jis nepakankamai motyvuotas.
- 16 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką, siekiant pateikti Bendrijos teisės išaiškinimą, kuris būtų naudingas nacionaliniam teismui, reikia, kad jis apibrėžtų pateikiamo klausimo faktines aplinkybes ir pagrindines teises nuostatas arba bent paaiškintų šį klausimą pagrindžiančias faktines prielaidas (žr., be kita ko, 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Albany*, C-67/96, Rink. p. I-5751, 39 punktą; 2000 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Deliège*, C-51/96 ir C-191/97, Rink. p. I-2549, 30 punktą ir 2006 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Wilson*, C-506/04, Rink. p. I-8613, 38 punktą).
- 17 Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą pateikiama informacija ne tik turi leisti Teisingumo Teismui pateikti tinkamus atsakymus, bet ir suteikti valstybių narių vyriausybėms bei suinteresuotosioms šalims galimybę pateikti pastabas pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį. Teisingumo Teismas privalo užtikrinti, kad ši galimybė būtų suteikiama, atsižvelgdamas į tai, kad pagal šias nuostatas suinteresuotosioms šalims yra pranešama tik apie sprendimą dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą (žr., be kita ko, minėto sprendimo *Albany* 40 punktą ir 2005 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Keller*, C-145/03, Rink. p. I-2529, 30 punktą ir minėto sprendimo *Wilson* 39 punktą).

- 18 Šiuo atveju, pirma, prašyme priimti prejudicinį sprendimą yra pakankamai informacijos, leidžiančios valstybių narių vyriausybėms ir kitiems suinteresuotiesiems asmenims pateikti pastabas. Be to, iš Belgijos vyriausybės ir Komisijos pateiktų pastabų matyti, kad jos galėjo tinkamai užimti poziciją dėl prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo užduoto klausimo.
- 19 Antra, Teisingumo Teismas mano gavęs pakankamai informacijos iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir jam pateiktų pastabų, kad naudingai atsakytų į minėtą klausimą.
- 20 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismas turi atsakyti į pateiktą klausimą.

Teisingumo Teismo atsakymas

- 21 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas norėtų žinoti, ar skolą muitinei sudarančios muito sumos įtraukimas į tokį protokolą, kuriuo nacionalinės valdžios institucijos užfiksuoja LGDA pažeidimus, gali būti laikomas Muitinės kodekso 217 ir 221 straipsniuose nurodytu šios sumos įtraukimu į apskaitą.
- 22 Tam, kad būtų galima atsakyti į šį klausimą, reikia pažymėti, jog iš Muitinės kodekso 217 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos matyti, kad įtraukimas į apskaitą reiškia muitinės tarnybų atliekamą skolą muitinei sudarančios importo ar eksporto muitų sumos įregistravimą apskaitos registruose arba bet kuriose kitose jiems lygiavertėse duomenų laikmenose.

- 23 Pagal šio kodekso 217 straipsnio 2 dalį valstybės narės turi nustatyti praktines įtraukimo į apskaitą procedūras, kurios gali skirtis atsižvelgiant į tai, ar, įvertinusi skolos muitinei atsiradimo aplinkybes, muitinė yra tikra, kad minėtą skolą sudaranti muitų suma bus sumokėta, ar ne.
- 24 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad kai muitų sumos išieškojimo procedūra, kaip pagrindinėje byloje, yra susijusi su skola muitinei, atsiradusia kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms pripažinus su muitais susijusių taikytinų teisės aktų pažeidimą, tokios procedūros baigtis, savaime aišku, yra nežinoma, ir todėl šios valdžios institucijos negali būti tikros, kad ši suma bus sumokėta.
- 25 Todėl, atsižvelgiant į Muitinės kodekso 217 straipsnio 2 dalimi suteiktą diskreciją, reikia manyti, kad valstybės narės gali numatyti, jog skolą muitinei sudaranti maito suma įtraukiama į apskaitą tada, kai ji įrašoma į protokolą, kurį tokios kompetentingos muitinės įstaigos, kaip antai LGDA 267 straipsnyje nurodytosios, surašo siekdamos konstatuoti su muitais susijusių taikytinų teisės aktų pažeidimą.
- 26 Tokiomis aplinkybėmis į pateiktą klausimą reikia atsakyti, jog Muitinės kodekso 217 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės gali numatyti, jog skolą muitinei sudaranti maito suma įtraukiama į apskaitą tada, kai ji įrašoma į protokolą, kurį surašo kompetentingos muitinės įstaigos ir kuriuo konstatuojamas su muitais susijusių taikytinų teisės aktų pažeidimas.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 27 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, 217 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad valstybės narės gali numatyti, jog skolą muitinei sudaranti muito suma įtraukiama į apskaitą tada, kai ji įrašoma į protokolą, kurį surašo kompetentingos muitinės įstaigos ir kuriuo konstatuojamas su muitais susijusių taikytinų teisės aktų pažeidimas.

Parašai.